του **Παναγιώτη Γαβάνα**

Έχουν περάσει ήδη πέντε μήνες συγκυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Την ώρα που γράφονταν τούτες οι γραμμές, η κατάσταση ήταν ακόμη θολή για το τι μέλει γενέσθαι σε ό,τι αφορά τις διαπραγματεύσεις με τους ιμπεριαλιστές τοκογλύφους. Είναι όμως αρκετά καθαρή για να βγουν συμπεράσματα που σχετίζονται με τα πεπραγμένα αυτής της κυβέρνησης σε σύγκριση όχι μόνο για το ποια θα έπρεπε να ήταν η πορεία της χώρας, αλλά και σε σχέση με αυτά που υποσχέθηκε ο ΣΥΡΙΖΑ. Ας δούμε συμπυκνωμένα κάποια βασικά σημεία της παρούσας συγκυρίας.

Η κατάσταση της Ελλάδας είναι τραγική

Ο παραγωγικός ιστός της χώρας μέχρι σ΄ ένα βαθμό έχει καταστραφεί. Το ΑΕΠ βαίνει διαρκώς μειούμενο, ενώ το δημόσιο χρέος σε σχέση με αυτό, εξακολουθεί να παραμένει σταθερό στα ίδια υψηλά επίπεδα. Οι άνεργοι έχουν φθάσει στο ενάμισι εκατομμύριο. Ένα μέρος του εργατικού δυναμικού –ιδιαίτερα νέοι επιστήμονες- στην πιο παραγωγική του ηλικία έχει ήδη μεταναστεύσει στο εξωτερικό. Οι αυτοκτονίες, συνεπεία αυτής της κατάστασης, έχουν φθάσει τις 10.000. Το μέλλον της νέας γενιάς είναι σκοτεινό –την καταδίκασαν στην αθλιότητα. Δεκάδες χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν βάλει λουκέτο. Κάτω από τα όρια της φτώχειας βρίσκονται ήδη τα δύο στα τρία νοικοκυριά. Άνθρωποι πεινασμένοι ψάχνουν σε κάδους σκουπιδιών για φαγητό. Τα χαράτσια παραμένουν. Εργασιακά δικαιώματα που κατακτήθηκαν μέσα από μακρόχρονους σκληρούς ταξικούς αγώνες πάρθηκαν πίσω –διαγράφτηκαν με νόμους-πακέτα και Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου. Η δημοκρατία στους εργασιακούς χώρους –ιδιαίτερα του ιδιωτικού τομέα- είναι ανύπαρκτη. Ο δημόσιος πλούτος της χώρας ξεπουλιέται. Ο κατασταλτικός μηχανισμός του αστικού κράτους βρίσκεται διαρκώς επί ποδός. Η Δικαιοσύνη σπάνια θα βγάλει απόφαση που να δικαιώνει εργαζόμενους. Η οικονομική, πολιτική και στρατιωτική εξάρτηση της Ελλάδας από τα διεθνή ιμπεριαλιστικά κέντρα έχει ενισχυθεί ακόμη περισσότερο. Τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας μεταφέρονται το ένα μετά το άλλο στα διεθνή

ιμπεριαλιστικά κέντρα –κυρίως σε ΕΕ, ΔΝΤ, ΝΑΤΟ. Πρέπει να ειπωθεί καθαρά: Η Ελλάδα μετατράπηκε σε μισο-προτεκτοράτο.

Σε σχέση με τα παραπάνω είναι ανάγκη να τονιστεί, ότι η παρούσα κατάσταση δεν σχετίζεται μόνο με την κρίση του καπιταλισμού. Η ιδιαίτερη όξυνσή της πρέπει παράλληλα να ειδωθεί σε συνδυασμό με τις συνειδητές επιλογές της ντόπιας αστικής τάξης και του πολιτικού της προσωπικού.

ΣΥΡΙΖΑ

Η πορεία του ΣΥΡΙΖΑ είναι γνωστή. Πρόκειται για ένα κόμμα μικροαστικό στην ιδεολογία, στη πολιτική πρακτική και στις αντιλήψεις του περί οικονομίας.

Οι κύριες δυνάμεις του στο μαζικό κίνημα, όσο διάστημα βρισκόταν στην αντιπολίτευση, αλλά σε πολύ μεγάλο βαθμό και σήμερα, βρίσκονται κυρίως στο χώρο της διανόησης και στα μικρομεσαία στρώματα των δημοσίων υπαλλήλων.

Η εκλογική του επιρροή, διευρύνθηκε στις τελευταίες εκλογές για το κοινοβούλιο και σε ένα τμήμα της μικρομεσαίας αγροτιάς καθώς και της εργατικής τάξης, λόγω ακριβώς της παρούσας κρίσης, της πλήρους υποταγής της ντόπιας αστικής τάξης και των κομμάτων της –με όποια μορφή και αν εμφανίζονται αυτά- στο διεθνή ιμπεριαλισμό, και της φτώχειας που πήρε τεράστιες διαστάσεις. Αυτή ήταν η μία από τις βασικές αιτίες της ανόδου της εκλογικής επιρροής του ΣΥΡΙΖΑ. Η δεύτερη αιτία οφείλεται στο γεγονός, ότι, κυρίως μικρομεσαία στρώματα της πόλης και του χωριού (δηλαδή η παλιά μικροαστική τάξη), καθώς και μικρομεσαίοι καπιταλιστές (μη μονοπωλιακή αστική τάξη), -πρόκειται για δυό έννοιες που, σε ό,τι αφορά την ταξική διάρθρωση, δεν είναι ταυτόσημες-, όταν υποβιβάζονται ταξικά, λόγω ακριβώς και της αντίστοιχης ιδεολογίας που κουβαλούν, είτε επιλέγουν κόμματα σοσιαλρεφορμιστικά, εξαιτίας του ότι βρίσκονται πλησιέστερα στο επίπεδο της ταξικής τους συνείδησης, όχι όμως και της τάξης που τώρα ανήκουν (κυρίως αναφερόμαστε στην προλεταριοποίηση μικρομεσαίων στρωμάτων της πόλης και του χωριού), είτε κάνουν ένα άλλο βήμα: ενισχύουν τα νεοφασιστικά κόμματα. Στην Ελλάδα συνέβησαν και τα δυό. Η τρίτη βασική αιτία της εκλογικής επιρροής του ΣΥΡΙΖΑ σχετίζεται με το γεγονός της απουσίας ενός σύγχρονου κομμουνιστικού κόμματος. Επομένως, η εκλογική άνοδος του ΣΥΡΙΖΑ δεν οφείλεται στη δήθεν δουλειά των μελών και στελεχών του ή στη συμμετοχή τους σε διάφορα διεθνή φόρουμ, κτλ, τα προηγούμενα χρόνια, όπως προσπαθούν να παρουσιάσουν την κατάσταση μέλη και στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ. Αυτές είναι αυτάρεσκες κουβέντες, που πέραν των άλλων, λέγονται για να πείθονται οι αφελείς.

Αλλοίμονο, αν αυτά που προβάλλονται ως αιτίες, αντανακλούσαν την αντικειμενική πραγματικότητα. Η διαλεκτική-υλιστική ανάλυση ακολουθεί διαφορετική κατεύθυνση.

Η συνολική πορεία όμως των μικροαστικών, σοσιαλρεφορμιστικών κομμάτων, που όσο διάστημα βρίσκονται στην αντιπολίτευση μπορούν στη φρασεολογία τους να ενσωματώνουν ακόμη και συνθήματα της επαναστατικής αριστεράς, όταν έρθουν στη κυβερνητική –και όχι κρατική- εξουσία, ενσωματώνονται σταδιακά πλήρως στο καπιταλιστικό σύστημα, διότι ακριβώς, αυτή είναι η κοσμοαντίληψή τους. Δεν πρόκειται για κάποιο «ατύχημα», αλλά για συνειδητή επιλογή που συμβαδίζει με την μικροαστική ιδεολογία τους.

Το προτσές της σοσιαλδημοκρατικοποίησης αρχίζει. Στο παρελθόν το προτσές αυτό διαρκούσε συνήθως μεγάλο χρονικό διάστημα. Το τελευταίο σχετίζεται εν μέρει με το γεγονός, ότι το κεϋνσιανό μοντέλο με τις μικροπαροχές του, κατόρθωνε να εμφανίζεται ως φιλεργατικό, φιλολαϊκό, ενσωματώνοντας σταδιακά –αργά αλλά σταθερά- το εργατικό κίνημα τόσο στην οικονομική βάση, όσο και στους πολιτικο-ιδεολογικούς μηχανισμούς του αστικού κράτους. Από τα μέσα όμως της δεκαετίας του 1970, το κεϋνσιανό μοντέλο παραχώρησε σταδιακά τη θέση του στο νεοφιλελεύθερο. Τα παλιά σοσιαλδημοκρατικά κόμματα ασκούν πλέον αστική πολιτική, μετατράπηκαν σε αστικά. Αν σ΄ αυτό το γεγονός –σε ό,τι αφορά εδώ την Ελλάδα- προστεθούν ακόμη δυό σημαντικά, δηλαδή, αφενός η σημερινή βαθιά καπιταλιστική κρίση και αφετέρου, η μεγαλύτερη πρόσδεση και εξάρτηση της Ελλάδας στους/από τους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς, η μετατροπή της σε μισο-προτεκτοράτο, προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα, ότι ακόμη και μικροπαροχές είναι (σχεδόν) αδύνατες υπό τις παρούσες συνθήκες. Αυτό σημαίνει ότι η σοσιαλδημοκρατικοποίηση ενός τέτοιου κόμματος, αν δεν επιλέξει το δρόμο της ρήξης, επιταχύνεται. Σε όλα αυτά τα κόμματα η ηγεσία τους ακολουθεί (σχεδόν) πάντα το δρόμο της σοσιαλδημοκρατικοποίησης.

Σε ό,τι αφορά την πορεία του ΣΥΡΙΖΑ, εμπλέκονται ακόμη δυό παράγοντες. Ο ένας είναι οι διαφωνίες, κυρίως της γνωστής Αριστερής Πλατφόρμας. Ο δεύτερος σχετίζεται με το συγκυβερνών κόμμα των ΑΝΕΛ. Σχετικά με τον πρώτο: Η μέχρι τώρα ιστορική πείρα έχει δείξει, ότι στα σοσιαλρεφορμιστικά κόμματα, συνήθως οι τάσεις αυτού του είδους, αργά ή γρήγορα ενσωματώνονται στη βασική γραμμή που ακολουθεί η ηγεσία τους, οι διασπάσεις δεν είναι συνήθεις. Η γραφειοκρατικοποίηση αυξάνει, επομένως και η απόσταση μεταξύ βάσης και κορυφής. Η κυριαρχία της κορυφής είναι πλήρης και οι πράξεις της ανεξέλεγκτες από τη βάση. Αν στη κορυφή υπάρχουν τυχόν διαφωνούντες, η γνώμη τους είτε δεν λαμβάνεται υπόψη, είτε μπορούν να ενσωματωθούν και αυτοί στη πορεία, είτε τέλος αποβάλλονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

Σχετικά με τους ΑΝΕΛ: Οι αντιδράσεις τους σε μια σειρά ζητήματα θα πρέπει να θεωρούνται αναμενόμενες, διότι πολύ απλά, πρόκειται για ένα καθαρόαιμο αστικό κόμμα. Το να γίνεται αναφορά στο ότι το κόμμα αυτό τραβά προς τα δεξιά τον ΣΥΡΙΖΑ, αυτό έπρεπε να είναι γνωστό. Η ουσία όμως –και αυτή είναι η άποψή μας- είναι άλλη: Ακόμη κι αν ο ΣΥΡΙΖΑ δεν συγκυβερνούσε με τους ΑΝΕΛ, θα έμπαινε στα ίδια διλήμματα τόσο σε ό,τι αφορά την πορεία της χώρας όσο και το ίδιο ως κόμμα.

Συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ

Τα βήματα που έχει κάνει προς τα πίσω ο ΣΥΡΙΖΑ, σε σχέση με τις υποσχέσεις που δόθηκαν με το γνωστό Πρόγραμμα της Θεσσαλονίκης, είναι τόσο πολλά, που στην ουσία το Πρόγραμμα αυτό έχει ακυρωθεί εδώ και καιρό –πόσω μάλλον οι προεκλογικές του εξαγγελίες. Και αυτό ήταν επίσης εύκολα προβλέψιμο –μάλιστα το εκφράσαμε και γραπτά από την πρώτη στιγμή. Κάποιοι από το χώρο της μαρξιστικής αριστεράς, εξέφρασαν τις πρώτες βδομάδες της συγκυβέρνησης την άποψη, ότι δεν μπορεί να προδικάζεται η πορεία μιας κυβέρνησης. Όμως εδώ δεν επρόκειτο για δίκη προθέσεων, αλλά για μια θέση που λάμβανε υπόψη τον σοσιαλρεφορμιστικό χαρακτήρα του ΣΥΡΙΖΑ, την μικροαστική του ιδεολογία, την προσχώρηση μιας σειράς πρώην ηγετικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ στις γραμμές του, τη συμμαχία του με τους ΑΝΕΛ, την παρούσα καπιταλιστική κρίση και τον εξαρτησιακό χαρακτήρα του ελληνικού καπιταλισμού.

Παρ΄ όλα αυτά, ακόμη και τώρα, επιμένουμε στη θέση, που επίσης είχαμε εκφράσει πριν από πέντε μήνες, ότι δεν υπάρχει –προς το παρόν τουλάχιστον- ταύτιση της προηγούμενης κυβερνητικής πολιτικής ΝΔ-ΠΑΣΟΚ, με αυτής των ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Εντούτοις, η ουσία της υπόθεσης, αναφορικά με την παραπάνω σύγκριση, δεν βρίσκεται στο ποια από τις δυό αυτές πολιτικές είναι καλύτερη, διότι το «καλύτερη» θα μπορούσε να συγκριθεί με το «ακόμη καλύτερη», με το «κάλλιστη» κ.ο.κ. Τα κριτήρια που θέτουν οι μαρξιστές είναι διαφορετικά. Η επιμονή σε μια τέτοια σύγκριση –αναφερόμαστε πάντα στη συγκεκριμένη περίπτωση- σημαίνει αυτοπαγίδευση, και αποτελεί μια από τις βασικές αιτίες που ο ΣΥΡΙΖΑ εξακολουθεί –με βάση πάντα τα διάφορα γκάλοπ, που εδώ δεν κρίνουμε το βαθμό αξιοπιστίας τους- να διατηρεί ή ακόμη και να αυξάνει την εκλογική του επιρροή. Μεγάλη εκλογική επιρροή ενός κόμματος όμως, δεν σημαίνει και ορθότητα της πολιτικής του. Η σχέση δεν είναι ευθέως ανάλογη. Η πολιτική δεν είναι αριθμητική, αλλά άλγεβρα με πολλούς αγνώστους και παραμέτρους.

Βασικό κριτήριο που θέτουν οι μαρξιστές δεν είναι αν η προηγούμενη κυβέρνηση ήταν χειρότερη από τη σημερινή –χειρότερες και καλύτερες θα υπάρχουν πάντα-, αλλά αν οι

τομές, οι αλλαγές που λαμβάνουν χώρα στις δοσμένες κάθε φορά συνθήκες, είναι αλλαγές ρήξης, αν βοηθούν το εργατικό λαϊκό κίνημα να κάνει βήματα μπροστά, να παλέψει από καλύτερες θέσεις, ωθώντας το στις αμέσως επόμενες, ακόμη πιο ριζοσπαστικές αλλαγές, οι οποίες πρέπει να εντάσσονται σ΄ ένα συνεκτικό πλαίσιο-πρόγραμμα που θα δένεται με το σοσιαλιστικό στόχο.

Είναι όμως δυνατό τα βήματα αυτά να γίνουν σε μια χώρα που συμμετέχει στους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς; Ακόμη κι αν δεν υπήρχε η σημερινή καπιταλιστική κρίση, ακόμη κι αν δεν υπήρχε το δυσβάσταχτο χρέος, -που θα πληρώνεται τουλάχιστον για δυό γενιές, αν δεν γίνει πλήρης διαγραφή του-, η Ελλάδα είναι δεμένη με χιλιάδες νήματα εξάρτησης. Ακόμη και η εθνικοποίηση μιας τράπεζας, συγκρούεται ευθέως με το νομικό πλαίσιο της ΕΕ, π.χ. περί ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίου, κινδυνεύοντας να συρθεί στα ευρωδικαστήρια πληρώνοντας πρόστιμα. Πως όμως θα ελεγχθεί η ροή κεφαλαίου; Πως μπορεί να σταματήσει ο διασυρμός και η εξάρτηση των νοικοκυριών από τις τράπεζες; Είναι ποτέ δυνατό μια χώρα να αναπτύξει δική της αναπτυξιακή πολιτική όταν η Ευρωπαϊκή Τράπεζα κρατά την στρόφιγγα του ευρώ; Τα ερωτήματα αυτού του είδους που θα μπορούσαν να τεθούν είναι άπειρα. Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ ούτε παλιότερα, ούτε σήμερα, που το κόμμα αυτό βρίσκεται στη κυβέρνηση, παίρνει θέση.

Σε ό,τι αφορά τη διαπραγμάτευση με τους ιμπεριαλιστές τοκογλύφους, τα παραμύθια περί «δημιουργικής ασάφειας», «κόκκινων γραμμών» κ.α τελείωσαν. Η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ όφειλε να γνωρίζει ότι ο ιμπεριαλιστικός τίγρης δεν διαπραγματεύεται αλλά υποτάσσει, καταβροχθίζει. Το σαρκοβόρο ζώο δεν επιβιώνει με χόρτα, αλλά με σάρκες και αίμα. Αυτή είναι η φύση του ιμπεριαλισμού! Που σημαίνει: Αν η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ υπογράψει συμφωνία, θα πρόκειται για ένα νέο Μνημόνιο, όπως κι αν το παρουσιάσουν, ό,τι καραγκιοζιλίκια κι αν κάνουν. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων όλο αυτό το διάστημα αποδείχτηκε επίσης ότι η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ διολισθαίνει διαρκώς προς τα δεξιά. Οι κουβέντες περί «αριστερής κυβέρνησης» που εκστομίζονται ακόμη από μέλη και στελέχη της, μόνο ως κακόγουστο αστείο μπορούν να εκληφθούν. Πέρα απ΄ αυτά, έχει ήδη χαθεί πολύτιμος χρόνος. Κι όπως φαινόταν απ΄ την αρχή –μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ δεν το έβλεπε, ή προσποιούνταν ότι δεν το έβλεπε-, αυτός ήταν και ένας από τους βασικούς στόχους των τοκογλύφων, να χαθεί πολύτιμος χρόνος, η χώρα να βρεθεί προ τετελεσμένων γεγονότων απροετοίμαστη για την παραπέρα πορεία.

Αστικά κόμματα και ΜΜΕ

Η απώλεια πολύτιμου χρόνου, πέρα από τις επιπτώσεις που έχει για τη χώρα, βοηθά να

ανασυντάσσονται τα γνωστά αστικά κόμματα ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, Ποτάμι. Τη περίοδο αυτή μέλη, φίλοι και οι οπαδοί τους παραμένουν ακόμη σε μεγάλο βαθμό μουδιασμένοι, -με εξαίρεση μερικά θρασύτατα στελέχη τους, καραγκιόζηδες της πρώτης γραμμής-, η επιρροή τους γενικά βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα, σχεδόν στάσιμη. Αλλά αυτό δεν θα κρατά εσαεί.

Τα αστικά ΜΜΕ απ΄ την άλλη μεριά, ελίσσονται διαρκώς, προκαλώντας σύγχυση σ΄ ένα σχετικά μεγάλο μέρος του πληθυσμού που τα παρακολουθεί, παρά του ότι η επιρροή τους έχει μειωθεί κάπως κατά την περίοδο της κρίσης. Η αστική ιδεολογική ηγεμονία, δε μπορεί παρά να αντιμετωπιστεί –κατά κύριο λόγο- με συνεχή διαφώτιση του πληθυσμού από μεριάς των δυνάμεων της Αριστεράς. Όμως αυτό προϋποθέτει επίσης, μεγαλύτερη συμμετοχή σ΄ αυτή τη πάλη εκ μέρους της αριστερής διανόησης, που σ΄ ένα σημαντικό κομμάτι της παραμένει για διάφορους λόγους ανενεργή και θεατής των γεγονότων.

Η πολιτική αστικών κομμάτων και ΜΜΕ είναι γνωστή και οι αντιδράσεις τους πρέπει να θεωρούνται αναμενόμενες. Αν αντιδρούσαν φιλολαϊκά, τότε πολύ απλά δεν θα ήταν αστικά.

Τι να κάνουμε;

Το γνωστό ερώτημα του Λένιν τίθεται και βρίσκεται διαρκώς στην επικαιρότητα. Η απάντηση είναι απλή και καθαρή: Ρήξη με τους ιμπεριαλιστικούς μηχανισμούς και την εγχώρια αστική τάξη, εμπιστοσύνη στη δύναμη του λαϊκού παράγοντα. Αυτό σημαίνει:

– απόσυρση από τις διαπραγματεύσεις με τα ιμπεριαλιστικά αρπακτικά,

– μονομερής διαγραφή όλου του χρέους,

– άμεση έξοδος από όλους τους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς,

– εθνικοποίηση των τραπεζών και των επιχειρήσεων στρατηγικής σημασίας, χωρίς αποζημίωση -ο πλούτος ανήκει σ΄ αυτούς που τον παράγουν, στους εργαζόμενους,

– εκδημοκρατισμός στο στρατό, την αστυνομία, τα σώματα ασφαλείας, την Δικαιοσύνη και τα ΜΜΕ,

– άμεση αναζήτηση συμμάχων στο εξωτερικό και κλείσιμο συμφωνιών αμοιβαίας επωφελούς συνεργασίας

Τα παραπάνω μέτρα, ασφαλώς και δεν είναι τα μοναδικά, αλλοίμονο, είναι όμως τα πρώτα

που πρέπει να ληφθούν από μια κυβέρνηση, ώστε η Ελλάδα όχι μόνο να βγει από το αδιέξοδο, αλλά ταυτόχρονα να θέσει τις βάσεις για μια ανοδική, αναπτυξιακή πορεία. Με όρους υλιστικής διαλεκτικής: πρόκειται για μέτρα καταστροφής και ταυτόχρονα δημιουργίας. Καταστροφής, αρχικά, τουλάχιστον μέχρι σ΄ ένα βαθμό, της παλιάς τάξης πραγμάτων –όχι των παραγωγικών δυνάμεων- και ταυτόχρονα δημιουργία νέων συνθηκών, νέων βάσεων, που μέσα τους θα περικλείουν όρους για βαθύτερες ποιοτικές αλλαγές.

Αυτό προϋποθέτει: Παραδοχή ότι η Ελλάδα δεν μπορεί να βγει από την κρίση, πόσω μάλλον να προχωρήσει σε ριζικές αλλαγές, ευρισκόμενη σε ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς. Πολιτική βούληση και «σπάσιμο» στεγανών σκέψης που κατατρώγουν το κορμί της Αριστεράς. Άμεση σύνδεση τακτικής-στρατηγικής. Είναι άλλο ζήτημα η υποταγή της τακτικής στη στρατηγική, διαφορετικό η απολυτοποίηση της τακτικής και η απουσία στρατηγικού στόχου, και εντελώς διαφορετικό η απουσία ευέλικτης τακτικής και η παραπομπή των πάντων στον απώτερο στρατηγικό στόχο.

Ο δογματισμός έχει πολλά πρόσωπα και δεν λαμβάνει χώρα μόνο προς τα «αριστερά» αλλά και προς τα δεξιά. Δογματισμός δεν είναι μόνο η άρνηση κάθε συνεργασίας, η επαναφορά και επιμονή σε απόψεις που κρίθηκαν από την ιστορία εσφαλμένες, το κλείσιμο στο «καβούκι» κ.α. Δογματισμός είναι και η θεώρηση του ευρώ ως νόμισμα-φετίχ, η προβολή της ΕΕ ως «Ευρώπης των εργαζομένων» ή το παραμύθιασμα του ελληνικού λαού ότι θα μπορούσε υπό τις παρούσες συνθήκες να μετατραπεί σε τέτοια -το κατασκεύασμα που φέρει το όνομα ΕΕ, ιδρύθηκε από τις τότε δυνάμεις αποκλειστικά και μόνο για το ξεζούμισμα των εργαζομένων, την υποταγή και την εξάρτηση των μικρών χωρών από τις δυτικοευρωπαϊκές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις.

Ένα Λαϊκό Μέτωπο, το οποίο είναι επείγον και αναγκαίο όσο ποτέ, θα μπορέσει να στηθεί και να τραβήξει μπροστά, μόνο αν κατορθώσει να ξεπεράσει αντιλήψεις αυτού του είδους.

Πηγή: **orizondas.blogspot.gr**